

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І
СПОРТУ УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І ТУРИЗМУ

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол № 1 від 27.08.2020)

Голова Науково-методичної ради

_____ М. В. Дутчак

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕРГОТЕРАПІЇ

рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія

код дисципліни в освітньо-науковій програмі: ВК 2

мова навчання: українська

Київ – 2020

Розробники:

Балаж Марія Степанівна, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії, balazhms@gmail.com

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою фізичної терапії та ерготерапії
(засідання кафедри, протокол № 18 від 14 серпня 2020 р.)

Завідувач кафедри _____ Лазарева О.Б.
(підпис, вчене звання, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ О. В. Борисова

Начальник навчально-методичного відділу

_____ С. І. Попович

Начальник відділу забезпечення якості вищої освіти

_____ О. І. Рудешко

Завідувач відділу докторантури та аспірантури

_____ Л. В. Денисова

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формулювання теоретичних знань і практичних навичок щодо вирішення окремих ерготерапевтичних питань, зокрема, використання моделей та терапевтичних рамок практики, клінічного мислення, ведення документації, редизайну стилю життя та універсального дизайну. Обсяг дисципліни – 4кредити ЄКТС. Основні теми: ерготерапевтичні моделі та рамки практики; клінічне мислення ерготерапевта; принципи ведення фахової документації в ерготерапії; редизайн стилю життя осіб із окремими патологічними станами здоров'я; універсальний дизайн та ергономіка. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Abstract of the discipline. The discipline aims to formulate theoretical knowledge and practical skills to address specific ergotherapeutic issues, in particular, the use of models and therapeutic frameworks of practice, clinical thinking, documentation, redesign of lifestyle and universal design. Discipline - 4 ECTS credits. Main topics: ergotherapeutic models and practice frameworks; clinical thinking of the ergotherapist; principles of professional documentation in ergotherapy; redesign of the lifestyle of persons with certain pathological conditions; versatile design and ergonomics. The final assessment is based on the results of the current control and examination.

Мета навчальної дисципліни – набуття теоретичних знань та практичних навичок щодо вирішення окремих ерготерапевтичних питань, зокрема, використання моделей та терапевтичних рамок практики, клінічного мислення, ведення документації, редизайну стилю життя та універсального дизайну.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-наукової програми «Фізична терапія, ерготерапія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія

Шифр	Компетентності
Загальні компетентності	
ЗК 01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ЗК 03	Здатність розвиватися, вчитися і володіти актуальними знаннями.
Фахові компетентності спеціальності	
СК 04	Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, розуміти та знати англійські наукові джерела за напрямом досліджень.
СК 06	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у фізичній терапії та/або ерготерапії.

Обсяг навчальної дисципліни – 4кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	40	0	0	0	80	120
Заочна	4		8		108	120

Статус навчальної дисципліни: за вибором.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами на другому (магістерському) рівні вищої освіти: «Професійно-орієнтована іноземна мова», «Громадське здоров'я», «Прикладна теорія ерготерапії», «Терапевтичні вміння та навички ерготерапевта», «Ерготерапія в травматології та ортопедії», «Ерготерапія в педіатрії», «Ерготерапія в геріатрії», «Ерготерапія в нейрореабілітації дорослих»; на третьому рівні вищої освіти: «Біомеханічні особливості руху людини», «Професійна етика».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин							
	Денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л.	прак.	с. р.		л.	прак.	с. р.
Тема 1. Ерготерапевтичні моделі та рамки практики	20	10	-	14	26	0	2	24
Тема 2. Клінічне мислення ерготерапевта	32	6	-	22	44	2	0	42
Тема 3. Принципи ведення фахової документації в ерготерапії	26	6	-	18	22	0	2	20
Тема 4. Редизайн стилю життя осіб із окремими патологічними станами здоров'я	14	8	-	10	32	2	2	30
Тема 5. Універсальний дизайн та ергономіка	14	10	-	10	28	0	2	24
Всього годин:	120	40	-	80	120	4	8	108

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1.Ерготерапевтичні моделі та рамки практики.

Використання у наукових дослідженнях та практичній діяльності ерготерапевтичних моделей, орієнтованих на клієнта: Canadian Model of Occupational Performance and Engagement (CMOP-E) - Канадська модель заняттєвої участі, Model of Human Occupation (МОНО) - Модель заняттєвої активності людини, Model Person – Environment - Occupation (PEO) - Модель «Людина – середовище - заняттєва активність».

Рамки практики в ерготерапії: когнітивно-поведінкова рамка практики; біомеханічна та реабілітаційна (компенсаційна) рамки практики; навчаюча.

Тема2. Клінічне мислення ерготерапевта.

Цикл та фази клінічного мислення. Питання припущення. Види клінічного мислення: наукове, процедурне, прагматичне, мислення-розповідь, умовне мислення, етичне та інтерактивне мислення. Розвиток клінічного мислення. Як уникнути помилок під час клінічного мислення.

Тема 3. Принципи ведення фахової документації в ерготерапії.

Принципи, методи та форми ведення документації в ерготерапії: карти скринінгу та обстеження, карти планування терапії, прогресивні нотатки (SOAP notes), складання ерготерапевтичної частини індивідуальної програми реабілітації, карта виписки та рекомендацій.

Тема 4. Редизайн стилю життя осіб із окремими патологічними станами здоров'я.

Редизайн способу життя в геріатрії з точки зору науково обґрунтованої практики. Процес редизайну стилю життя осіб із хронічними захворюваннями опорно-рухового апарату і в менеджменті болю. Процес редизайну способу життя осіб із хронічними захворюваннями серцево-судинної та дихальної систем. Редизайн способу життя осіб з наслідками захворювань та травм нервової системи.

Тема 5.Універсальний дизайн та ергономіка.

Принципи універсального дизайну. Процес використання принципів універсального дизайну ерготерапевтом. Оцінка, методи та засоби модифікації житлового та робочого простору. Оцінка доступності навколишнього середовища. Принципи та методи формування доступного громадського простору.

Принципи використання ергономіки у роботі ерготерапевта. Макроергономіка. Науково-доказова практика використання ергономіки.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	Методики застосуванням теоретичних рамок практики: когнітивно-поведінкової,	-	2

	біомеханічної, реабілітаційної та навчаючої.		
Тема 3. Принципи ведення фахової документації в ерготерапії	Складання ерготерапевтичної частини індивідуальної програми реабілітації	-	2
Тема 4. Редизайн стилю життя осіб із окремими патологічними станами здоров'я	Редизайн способу життя в геріатрії з точки зору науково обґрунтованої практики. Сучасні підходи до менеджменту болю. Процес редизайну способу життя осіб з хронічними захворюваннями серцево-судинної та дихальної систем	-	2
Тема 5. Універсальний дизайн та ергономіка	Процес використання принципів універсального дизайну ерготерапевтом Принципи використання ергономіки у роботі ерготерапевта: оцінка житлового і робочого простору в ергономіці.	-	2
Всього годин:		-	8

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Ерготерапевтичні моделі та рамки практики	1. Принципи практики, орієнтованої на клієнта. Фокус роботи ерготерапевта.	4	6
	2. Міжнародний класифікатор функціонування.	6	8
	3. Аналіз практичних випадків із застосуванням різних рамок практики	6	8
Тема 2. Клінічне мислення ерготерапевта	4. Використання процедурного та прагматичного клінічного мислення в ерготерапії	4	6
	5. Використання мислення-розповіді та етичного клінічного мислення	4	6
	6. Використання умовного та	4	6

	інтерактивного клінічного мислення		
	7. Уникнення помилок під час застосування клінічного мислення	6	8
	8. Моделі розвитку клінічного мислення	6	10
Тема 3. Принципи ведення фахової документації в ерготерапії	9. Побудова цілей ерготерапії з використанням форматів SMART та RHUMBA	6	6
	10. Формування прогресивних нотаток за тимом SOAP	6	6
	11. Способи формування рекомендацій до виписки клієнта	4	6
Тема 4. Редизайн стилю життя осіб із окремими патологічними станами здоров'я	12. Процес редизайну способу життя осіб із ревматоїдними захворюваннями.	4	6
	13. Редизайн способу життя осіб із наслідками мозкового інсульту	6	6
	14. Основи редизайну способу життя осіб із хворобою Альцгеймера та хворобою Паркінсона	8	8
Тема 5. Універсальний дизайн та ергономіка	15. Науково-доказова практика при модифікації житлового та робочого простору.	4	6
	16. Макроергономіка.	6	8
	17. Використання адаптивних технологій у ергономіці	6	8
Всього годин:		80	108

Очікувані результати навчання з дисципліни: формулювання теоретичних знань і практичних навичок для вирішення окремих ерготерапевтичних питань, зокрема, використання моделей та терапевтичних рамок практики, клінічного мислення, ведення документації, редизайну стилю життя та універсального дизайну завдяки:

знанням: ерготерапевтичних моделей та принципів їх використання; теоретичних рамок практики ерготерапії: когнітивно-поведінкової, біомеханічної, реабілітаційної та навчаючої; фаз та видів клінічного мислення ерготерапевта; видів і форм документації ерготерапевтичних сервісів; формування ерготерапевтичної частини індивідуальної програми реабілітації; засобів редизайну стилю життя для осіб різних нозологічних груп та вікових категорій; принципів універсального дизайну; оцінки, модифікації та адаптації житлового, робочого та громадського просторів; принципів використання методів та засобів ергономіки;

умінням: підбирати та застосовувати різноманітні ерготерапевтичні моделі; підбирати та застосовувати теоретичні рамки практики ерготерапії; застосовувати різні види клінічного мислення ерготерапевта; розвивати клінічне мислення; документувати ерготерапевтичні сервіси та складати ерготерапевтичну частину індивідуальної програми реабілітації; обирати та застосовувати принципи, методи та засоби редизайну стилю життя для осіб різних нозологічних груп та вікових категорій; використовувати принципи універсального дизайну; оцінювати, модифікувати та адаптовувати житлове, робоче та громадське середовище; застосовувати методи та засоби ергономіки.

Перелік програмних результатів навчання, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-наукової програми «Фізична терапія, ерготерапія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія

Шифр	Програмні результати навчання
ПР 02	Самостійно аналізувати фундаментальні та прикладні наукові роботи провідних вчених і наукових шкіл у галузі дослідження, порівнювати варіанти удосконалення системи фізичної терапії та/або ерготерапії, розв'язувати завдання та вирішувати проблеми у контексті сучасних викликів.
ПР 03	Генерувати ідеї, формувати і перевіряти наукові гіпотези, обґрунтувати висновки належними результатами теоретичних та емпіричних досліджень, визначати закономірності притаманні предметній області фізичної терапії та/або ерготерапії.
ПР 08	Доповнювати систему знань у фізичної терапії та/або ерготерапії, використовувати набуті уміння у передовій професійній практиці та викладацькій діяльності.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Робочою програмою навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
1. Принципи підбору та застосування ерготерапевтичних моделей	Презентації. Есе. Експрес-контроль.	8
2. Методики застосуванням теоретичних рамок практики: когнітивно-поведінкової, біомеханічної, реабілітаційної та навчальної.	Презентації. Есе. Експрес-контроль.	8
3. Цикл, фази та види клінічного мислення	Презентації. Есе. Експрес-контроль.	6
4. Засоби розвитку клінічного мислення в ерготерапії.	Симуляції. Презентації. Розбір випадків.	8
5. Види та форми документації ерготерапевтичних сервісів	Симуляції. Презентації. Розбір випадків.	8
6. Складання ерготерапевтичної частини індивідуальної програми реабілітації	Симуляції. Розбір випадків. Презентації.	10
7. Редизайн способу життя в геріатрії з точки зору науково обґрунтованої практики.	Симуляції. Розбір випадків. Есе.	8
8. Сучасні підходи до менеджменту болю.	Симуляції. Розбір випадків.	8
9. Процес редизайну способу життя осіб з хронічними захворюваннями серцево-судинної та дихальної систем	Симуляції. Розбір випадків. Презентації.	8
10. Процес використання принципів універсального дизайну ерготерапевтом	Розбір випадків. Презентації. Есе.	6
11. Оцінка, методи та засоби модифікації житлового та робочого простору	Презентації. Есе.	6
12. Оцінка доступності навколишнього середовища та принципи формування доступності	Презентації. Есе. Розбір випадків.	8
13. Принципи використання ергономіки у роботі ерготерапевта: оцінка житлового і робочого простору в ергономіці.	Презентації. Есе. Розбір випадків.	8
Всього балів		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного (семінарського, лабораторного) заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку/екзамену не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Заліки/екзамени проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Методи навчання: пояснювально-демонстраційний, проблемно-пошуковий, імітаційний, колективної розумової діяльності, наочний.

Методи контролю: усний (виступи на практичних заняттях, обговореннях, індивідуальні презентації, розбір випадків, симуляції), письмовий (індивідуальні чи групові есе, реферати), поточний та семестровий контроль.

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання та вправи для аудиторної та самостійної роботи, перелік тем для обговорення, перелік тем наукових рефератів, есе та презентацій, комплекти тестових завдань для поточного та підсумкового контролю.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Багрій І. Заняттєватерапія як сфера професійної діяльності. Конспект лекцій до курсу «Технології збереження здоров'я у соціальній сфері». Львів. 2015.
2. Jacobs K. Ergonomics for Therapists: third edition. Mosby, Elsevier, 2008. – 475 p.
3. Conway M. Occupational therapy and Inclusion design: principles for practice. Blackwell publishing, 2008. – 230 p.
4. Preiser W., Smith K. Universal design handbook: second edition. The McGraw-Hill companies, 2011. – 462 p.
5. Pendleton H., Schultz-Krohn W. Occupational Therapy Skills for Physical Dysfunction (Pedretti): 7th edition. Mosby, 2012. 1328p.
6. Willard & Spackman's Occupational Therapy: 11th edition by Crepeau, Elizabeth Blesedell; Cohn, Ellen S.; Boyt Schell, Barbara A. Lippincott Williams & Wilkins, 2009. 1191p.
7. Hagedorn R. Tools for Practice in Occupational Therapy. Churchill Livingstone, 2000. 307p.

Додаткова література:

1. Assessment in Occupational Therapy and Physical Therapy / [edited by] Julia Van Deusen and Denis Brunt. W.B. Saunders Company, 1997. 567p.
2. Vroman K., Stewart E. Occupational therapy evaluation for adults: a pocket guide: Second edition. Lippincott Williams & Wilkins, a Wolters Kluwer business, 2014. 455p.
3. Thomas H. Occupation-Based Activity Analysis: 2nd edition. SLACK incorporated, 2015. 235p.
4. Laver Fawcett A. Principles of Assessment and Outcome Measurement for Occupational Therapists and Physiotherapists. John Wiley & Sons, 2007. 491p.

Електронні ресурси:

1. Cochrane Library. [Internet]. Available at: <https://www.cochrane.org/>
2. Ergotherapy Evidence Database. [Internet]. Available at: <http://www.otseeker.com/Resources/WhatIsEvidenceBasedPractice.aspx>
3. Сайт Всесвітньої Федерації Ерготерапевтів <http://wfot.org>
4. Pub Med. [Internet]. Available at: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>